

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Deres referanse

201906418

Vår referanse

326241_v3/AASHILD

Saksbehandler

Åshild Helland

Deres dato

Juni 2019

Vår dato

15.10.2019

Direkte telefon

934 88 739

Hørings svar - forslag til endring i inntektsreguleringen av nettvirksomheter

Det vises til høringsdokument 6/2019 med forslag til endring i inntektsreguleringen av nettvirksomheter. Høringsforslaget inneholder både forslag til endringer i Kontrollforskriften, og forslag til endringer i modeller og forvaltningspraksis som ikke er forskriftsfestet.

Lyse Elnett AS vil innledningsvis understreke at vi er positiv til hensynet bak endringene i inntektsrammemodellen som NVE foreslår i høringsdokumentet. Vi er imidlertid ikke enig i tidspunkt for innføring av endringene i kalibrering og normandel, da vi mener det er behov for ytterligere utredning av kalibreringsforslag og forbedring av inntektsrammemodellen før endringene innføres. Reduserte investeringsincentiver i Norges viktigste infrastruktur i en tid der etterspørsel etter elektrifisering sjelden har vært høyere synes for Lyse Elnett å være et kontraproduktivt forslag. Lyse Elnett mener at samfunnsøkonomiske løsninger og alternativer til nettutbygging ivaretas gjennom riktig prissignal til kunder, som anleggsbidragsfinansiering og tariffer.

Lyse Elnett AS tiltrer Energi Norge sitt hørings svar med unntak for innstilling til forslag om økt kostnadsnorm (70/30).

Lyse Elnett AS kommentarer og innspill til de ulike endringsforslagene følger fra side 2 i dette dokument.

1. Elhub-gebyr

Lyse Elnett er positiv til forslaget om at Elhub gebyr dekkes inn som tillegg til inntektsramme.

Elhub ble satt i drift i februar 2019 og nettselskapene betaler gebyr fra oppstartsdato. Gebyr for inneværende år vil med grunnlag i forskriftsendring muligens ikke kunne dekkes inn som tillegg til inntektsramme pga tilbakevirkende kraft. Hvis dette er sakens faktum anmoder vi om at NVE i tillegg til å vedta forslaget fra 1. januar 2020, også gjør et enkeltvedtak om dekning av Elhubgebyr i inntektsrammen for 2019. Dette vil være et enkeltvedtak som vil gjelde alle nettselskaper, der nettselskapene med overveiende sannsynlighet har samme innstilling til vedtaket. I tillegg er Elhubgebyr en enkel sak å skille ut rapporteringsmessig og dokumentere underlag i Erapp.

2. USLA

Lyse Elnett er positiv til forslagene om endring i USLA-ordningen.

3. Pilot- og demoprojekter

Lyse Elnett er positiv til forslaget om endring i forvaltningspraksis for pilot- og demoprojekter. Direkte godkjenning av pilotprosjekter hos NVE er en forenkling av prosess. Dispensasjon for øvre grense på 0,3% i ett gitt tidsrom, kan medføre at prosjekter med høy nytteverdi som kanskje ikke ville blitt prioritert i dag, kan gjennomføres.

4. Endre regulering av systemansvarskostnader

Lyse Elnett støtter forslaget om at kostnadene Statnett har knyttet til utøvelsen av systemansvaret, reguleres på samme måte som kostnadene til nettvirksomheten. Vi vil samtidig understreke at incentivene som Statnett har til kostnadseffektivitet, fortsatt anses for å være relativt svake sammenlignet med resten av nettselskapene i Norge.

5. Grensesnitt mellom lokalt og regionalt distribusjonsnett

Lyse Elnett er positiv til forslaget om entydig praksis for eierskap og kostnadsføring for anleggskomponenter i transformatorstasjoner.

6. Innledende kommentar til endringsforslag om kalibrering og normandel i inntektsrammemodellen

Lyse Elnett er isolert sett svært positive til kostnadseffektivisering og konsolidering i nettbransjen, under forutsetning av at det ikke går på bekostning av nettselskapets samfunnsoppgave. Vi ser en rivende utvikling i samfunnet i form av det grønne skiftet og en høy elektrifiseringstakt i flere bransjer, dette sammenholdt med aldrende nett gjør at det er viktig å opprettholde investeringsincentiver i innteksreguleringen fremover. Endringsforslaget i kalibreringen (trinn 3) er etter vårt syn et forslag som vil kunne svekke investeringsincentivene vesentlig. Vi anmoder derfor NVE å bruke mer tid på å utrede dette, og samtidig forbedre modellens trinn 1 og trinn 2 før drastiske endringer innføres i modellens trinn 3. Vi mener også at modellens trinn 1 og 2 bør utbedres før inntektsrammemodellen tillegges mer vekt, ref. forslag om økt vektning fra 60 % til 70 %.

6.1 Endring i grunnlag for kalibrering av normkostnad

I høringsdokumentet foreslår NVE å endre beregningsgrunnlag i trinn 3 ved kalibrering av kostnadsnorm fra dagens avkastningsgrunnlag, til enten å bruke totalkostnad eller kostnadsnorm som grunnlag for kalibrering. Samtidig foreslår man å redusere forskjellen mellom egenfinansiering og fremmedfinansiering av nettanlegg, ved å inkludere fremmedfinansiering i grunnlaget for kalibrering av kostnadsnorm. Lyse Elnett er isolert sett positiv til NVE sitt forslag om å inkludere fremmedfinansiering som en del av kalibreringsgrunnlaget. Dette vil bidra til å nøytralisere økonomiske konsekvenser av forskjellen mellom egen- og kundefinansierte nettanlegg.

Lyse Elnett mener at alternativer til nettutbygging i stor grad håndteres av prissignal til kunde, der eksempelvis de nye reglene for anleggsbidrag styrker prissignalet overfor kunde. Dette medfører mer optimale samfunnsøkonomiske beslutninger vedrørende nettutbygging vs. alternative løsninger. Det er også vår erfaring at kunder i større grad enn tidligere tar med fremtidige tariffkostnader i sine vurderinger. Et styrket prissignal gjør at kunder i større grad vil finne effektive løsninger bak tilknytningspunktet. Det er etter vårt syn ikke behov for å endre incentiver i inntektsramme modellen med grunnlag i at andre aktører skal få sin plass i markedet.

Ved å gå fra avkastningsgrunnlag til totalkostnader eller kostnadsnorm som grunnlag for kalibrering av normkostnaden, vil dette slå negativt ut for kapitaltunge nettselskaper, typisk selskaper i vekstområder og nettselskaper som har re-investert i et nyere nett. Under dagens regime får selskaper med høy nettkapital en lavere effektivitet i trinn 1 på grunn av høyere avskrivninger og avkastning på kapital, dette kompenseres delvis for gjennom at avkastningsgrunnlaget danner grunnlag for kalibrering av normkostnaden. Ved å endre kalibreringen til totalkostnad eller normkostnad, svekkes denne kompenseringen kraftig.

Lyse Elnett ser det som viktig at investeringsincentivene er gode nok til at nettselskapene fortsetter å investere og re-investere i nettanlegg, og at reguleringen ikke bidrar til å vri incentivene over til gjennomføring av mer «kortsiktige» drifts- og vedlikeholdstiltak. Dette vil kunne medføre en økt risiko ved at nettselskapene vil kunne ha et insentiv til å vedlikeholde fremfor å investere i nettet, og investeringene vil som et resultat kunne være for små eller komme for sent i forhold til samfunnsbehov.

Nettselskapene kan være bidragsyttere til det grønne skiftet og elektrifiseringen i samfunnet. Ved å redusere investeringsinsentivene i inntektsramme modellen vil det være mindre lønnsomt å investere i nett, og dette vil kunne bidra til å begrense denne utviklingen.

Vi anmoder NVE til å bruke mer tid på utredning av hvordan endringer i trinn 3 vil påvirke investeringsincentiver og at forslag til ny metodikk for kalibrering i trinn 3 i denne omgang trekkes.

Tilleggskommentar (dersom NVE mot formodning velger å innføre nytt kalibreringsgrunnlag); basert på argumentasjon i avsnitt om økt normandel vil følgelig kostnadsgrunnlag være en bedre løsning enn kostnadsnorm som del av kalibreringsgrunnlag.

6.2 Økning i normandel i inntektsrammen fra 60 til 70 prosent

NVE sin innteksregulering har som mål å legge til rette for at nettselskapene skal bli mer kostnadseffektive, og i høringdokumentet argumenteres det for høyere effektiviseringsincentiv dersom normandelen i inntektsrammen økes fra 60 til 70 prosent.

Lyse Elnett er enig i at man skal tilstrebe kostnadseffektivisering og at dette bør være en sentral del av innteksreguleringen. Lyse Elnett mener allikevel at svakheter i dagens modell gjør at effektivitetsmålingen ikke alltid er treffende i forhold til å måle faktisk kostnadseffektivitet og da står man i fare for å «bomme på målet» ved å øke vektning av modellen. Vi mener at økning av normandelen bør først gjennomføres når modellen er utbedret.

Lyse Elnett ser også at det sannsynligvis ikke finnes en optimal modell for innteksreguleringen av nettselskaper, som er dekkende for alle ulikhetene mellom selskaper og som gir en helt rettferdig effektivitetsmåling. Vi har imidlertid stor tro på at det signaliserte arbeidet med å utbedre oppgaver i trinn 1 (distribusjonsnett) og rammevilkår i trinn 2 vil gjøre modellen vesentlig mer treffsikker, og vi anmoder derfor til at økt vektning av norm utsettes til dette arbeidet er gjennomført. I den videre argumentasjonen fremføres eksempler på svakheter i dagens inntektsrammemodell.

Effektiviteten til et nettselskap i distribusjonsnettet måles i dag basert på 3 indikatorer; antall kunder, kilometer høyspent nett og antall nettstasjoner. Er disse indikatorene de beste og riktige kostnadsdriverne i et nettselskap? Eller er dette et forenklet bilde i forhold til virkelighetens omfang av teknologi og utbyggingsvalg?

Et konkret eksempel på uheldig utslag i målte oppgaver i distribusjonsnett er å investere i 400V TN lavspentnett fremfor høyspentnett. Dette krever færre nettstasjoner og er billigere å drifte, men gir færre oppgaver i inntektsrammemodellen fremfor å investere i høyspentnett. Lyse Elnett ser at vi taper både på antall nettstasjoner og andel høyspent nett i inntektsramme modellen sammenlignet med selskapet som bygger 230 V IT Nett, selv om denne type nett er dyrere å drifte.

Eksempel på andre parameter som måler kostnadseffektivitet som ikke er i samsvar med resultater fra inntektsramme modellen. Lyse Elnett sin effektivitetsmåling (tall fra varsel om inntektsramme for 2019) i distribusjonsnett er 80% (trinn 1). Driftskostnad per kunde (eksl. nettap) i Lyse Elnett er kr 1.935,-. Ser man på Sandøy Energi, har de en effektivitetsmåling på hele 129 %, men en driftskostnad per kunde på kr 6.418,-. Det er ikke alltid at effektivitetsmåling og faktisk kostnadseffektivitet henger sammen, dette indikerer svakheter i modellen.

Rammevilkårsjusteringen i trinn 2 er konstruert for å kompensere nettselskap som opererer under vanskeligere rammevilkår enn frontselskapene. Vi registrerer at gjennomsnittlige rammevilkårsjusteringer både for Vestlandet og for Nord-Norge er lavere enn landsgjennomsnittet. Dette tilsier at det er «enklere» å drifte nettselskaper i vest og nord fremfor et gjennomsnittet for landet, noe som kan være riktig og tilsiktet, men Lyse Elnett tviler på at dette er riktig. Rett eller galt, det indikerer igjen svakheter i modellen, som vil ytterligere forsterkes hvis normandelen økes.

Hvis sammenligning av nettselskap mot front ikke fanger opp ulike operasjonelle forskjeller, vil denne skjevheten forsterkes ytterligere ved å øke normandelen fra 60 til 70 prosent. Det vil også bli enda mer gunstig å investere i løsninger som incentiveres i normen, fremfor å tenke nye, fornuftige og kanskje samfunnsmessig billigere løsninger.

Vi stiller i tillegg spørsmål til om innteksreguleringen er konstruert for en situasjon der det største frontselskapet i distribusjonsnett er blitt relativt sett så mye større enn nummer to, tre osv. på listen, ved å øke normandelen vil denne effekten og usikkerheten forsterke seg ytterligere.

Regnskapsmessige tall er utgangspunktet for sammenligning i inntektsramme modellen. Regnskapsregler tolkes og praktiseres forskjellig, og det praktiseres også forskjellig tolkning fra revisor. Høyere vektlegging av normen vil følgelig også forsterke denne implikasjonen.

Lyse Elnett mener at en kombinasjon av innføring av 70/30 og ny kalibreringsregel vil kunne svekke investeringsincentiver vesentlig. Høyt avkastningsgrunnlag og høye avskrivninger gir allerede lavere effektivitetsmåling i trinn 1, dette vil følgelig forsterkes ved økt vektning av norm.

Lyse Elnett anmoder NVE til å utbedre inntektsrammemodellens trinn 1 og 2 før økt vektning av norm innføres.

Vi mener at endring i kalibreringsgrunnlag har en høyere uønsket effekt enn økt vektning av norm dersom vi vurderer begge forslagene isolert sett.

Lyse Elnett stiller gjerne i oppfølgingsmøte for å utdype vårt syn og våre kommentarer til de foreslåtte endringene i inntektsrammereguleringen.

Vennlig hilsen
Lyse Elnett AS

Håvard Tamburstuen
Administrerende direktør

Ashild Helland
Leder rammebetingelser